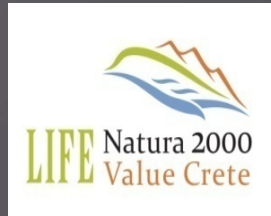

LIFE13 INF/GR/000188

Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στις περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη

4^η Συνάντηση Ομάδας Κοινωνικών Εταίρων Ηράκλειο, 17 Ιανουαρίου 2018

Παναγιώτης Γεωργιακάκης
Δρ. Περιβαλλοντικής Βιολογίας
Μ.Φ.Ι.Κ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών

Δράση E1: Monitoring of the project impacts

➤ Ερωτηματολόγια για 10 κοινωνικές ομάδες:

- Αγρότες - Κτηνοτρόφοι - Κυνηγοί
- Αλιείς
- Επαγγελματίες τουρισμού
- Τουρίστες
- Δημοσιογράφοι
- Μηχανικοί
- Δημόσιοι Υπάλληλοι
- Εκπαιδευτικοί
- Φοιτητές
- Κάτοικοι περιοχών Natura 2000

➤ 2014 & 2017

ΑΞΙΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ & ΔΙΚΤΥΟΥ ΦΥΣΗ 2000

Γνωρίζετε ότι το καθαρό νερό, η τροφή και ο καθαρός αέρας είναι υπηρεσίες που προσφέρουν τα οικοσυστήματα;

Έχετε ακούσει / γνωρίζετε για τις ευεργετικές υπηρεσίες που προσφέρουν τα παράκτια οικοσυστήματα;

Πιστεύετε ότι είστε επαρκώς ενημερωμένος/η για το δίκτυο NATURA 2000 στην Κρήτη (νομοθεσία, όρια, υποχρεώσεις, οφέλη);

Γνωρίζετε ότι η ένταξη της περιοχής σας στο δίκτυο NATURA 2000 υποστηρίζει τις παραδοσιακές ασχολίες (γεωργία, κτηνοτροφία);

Πιστεύετε ότι η ένταξη στο δίκτυο NATURA 2000 προστατεύει το φυσικό περιβάλλον και ωφελεί την περιοχή σας;

Οι υποδομές (δρόμοι κλπ) ή/και οι επενδύσεις έχουν περιοριστεί στην περιοχή μου από τότε που εντάχθηκε στο δίκτυο NATURA 2000.

Πιστεύετε ότι το δίκτυο NATURA 2000 βάζει εμπόδια στο κυνήγι;

Ο τουρισμός ή/και επισκεψιμότητα έχουν μειωθεί στην περιοχή μου από τότε που εντάχθηκε στο δίκτυο NATURA 2000.

Πιστεύετε ότι οι περιοχές NATURA 2000, όπως έχουν οριοθετηθεί στη Κρήτη, καταλαμβάνουν πολύ χώρο;

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ κ.α. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΦΙΛΙΚΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Πιστεύετε ότι η παραγωγή βιολογικών προϊόντων (βιολογική γεωργία/κτηνοτροφία) αποφέρει κέρδος;

Πιστεύετε ότι η ενασχόληση με τον οικοτουρισμό, οικολογικό τουρισμό ή άλλης μορφής φυσιολατρικό τουρισμό είναι μια επικερδής δραστηριότητα;

Ποια πιστεύετε ότι είναι/θα ήταν η στάση των συναδέλφων σας εάν ασχολιόσασταν/ασχολείστε με τη παραγωγή βιολογικών προϊόντων Ή με τον οικοτουρισμό ή άλλες μορφές εναλλακτικού, φυσιολατρικού τουρισμού;

Ποια πιστεύετε ότι είναι η στάση της τοπικής κοινωνίας απέναντι στην παραγωγή βιολογικών προϊόντων (βιοκαλλιέργειες, βιολογική κτηνοτροφία), την παραδοσιακή αλιεία και τον οικοτουρισμό;

Σκοπεύετε να εμπλακείτε/ ή εμπλέκεστε σε δράσεις για την προστασία των φυσικών πόρων (π.χ. ανακύκλωση, περιβαλλοντική ομάδα, Δίκτυο ενάντια στα δηλητηριασμένα δολώματα κ.α.)

Σκοπεύετε να ασχοληθείτε επαγγελματικά/ ή ασχολείστε με την παραγωγή βιολογικών προϊόντων (βιολογική γεωργία, βιολογική κτηνοτροφία) ή τον αγροτουρισμό;

Σκοπεύετε να πάρετε μέρος ή συμμετέχετε ήδη σε οικοτουριστικές/φυσιολατρικές δραστηριότητες;

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Στα πλαίσια της επαγγελματικής σας ιδιότητας σκοπεύετε να συνεργαστείτε/ή συνεργάζεστε με συναδέλφους/φορείς/δημόσιες υπηρεσίες για την προώθηση των περιοχών NATURA 2000 στην Κρήτη;

Πιστεύετε ότι η αναφορά που γίνεται στα τοπικά ΜΜΕ για τις περιοχές NATURA 2000, και το περιεχόμενο αυτής, είναι αρκετή;

Έχετε υλοποιήσει προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης;

Προτιμάτε να επισκεφθείτε περιοχές που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο NATURA 2000;

Στα πλαίσια της επαγγελματικής σας ιδιότητας θα προωθούσατε/ ή προωθείτε την παραγωγή βιολογικών προϊόντων (βιολογική γεωργία, βιολογική κτηνοτροφία), παραδοσιακή αλιεία ή τον οικοτουρισμό;

Γνωρίζετε τα ακριβή όρια των περιοχών NATURA 2000 στην Κρήτη;

Ποια πιστεύετε ότι είναι/θα ήταν η στάση του αγροτικού πληθυσμού/ψαράδων εάν η Υπηρεσία σας προωθεί/ή προωθούσε την παραγωγή βιολογικών προϊόντων (βιοκαλλιέργειες, βιολογική κτηνοτροφία) ή την παραδοσιακή αλιεία;

Σε θέματα που αφορούν τις περιοχές NATURA 2000 και γενικότερα την προστασία του περιβάλλοντος, η συνεργασία σας με τους τοπικούς φορείς του πρωτογενή τομέα (κτηνοτρόφους, αγρότες, ψαράδες) είναι...

ΑΓΡΟΤΕΣ – ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ - ΚΥΝΗΓΟΙ

1. Γνωρίζετε ότι το καθαρό νερό, η τροφή και ο καθαρός αέρας είναι υπηρεσίες που προσφέρουν τα οικοσυστήματα;	> 90% ΝΑΙ
2. Γνωρίζετε ότι η ένταξη της περιοχής σας στο δίκτυο NATURA 2000 υποστηρίζει τις παραδοσιακές ασχολίες (γεωργία, κτηνοτροφία);	61-52% ΝΑΙ
3. Πιστεύετε ότι η ένταξη στο δίκτυο NATURA 2000 προστατεύει το φυσικό περιβάλλον και ωφελεί την περιοχή σας;	40-30% Θετική απάντηση
6. Πιστεύετε ότι η παραγωγή βιολογικών προϊόντων (βιολογική γεωργία/κτηνοτροφία) αποφέρει κέρδος;	65-53% Θετική απάντηση
7. Ποια πιστεύετε ότι είναι/θα ήταν η στάση των συναδέλφων σας εάν ασχολιόσασταν/ασχολείστε με τη παραγωγή βιολογικών προϊόντων (βιοκαλλιέργειες, βιολογική κτηνοτροφία);	51-42% Αρνητικοί/ επιφυλακτικοί
9. Σκοπεύετε να εμπλακείτε/ ή εμπλέκεστε σε δράσεις για την προστασία των φυσικών πόρων (π.χ. ανακύκλωση, περιβαλλοντική ομάδα, Δίκτυο ενάντια στα δηλητηριασμένα δολώματα κ.α.)	45-55% ΝΑΙ

ΑΛΙΕΙΣ

1, Έχετε ακούσει / γνωρίζετε για τις ευεργετικές υπηρεσίες που προσφέρουν τα παράκτια οικοσυστήματα;	> 80% ΝΑΙ
2, Γνωρίζετε ότι το καθαρό νερό, η τροφή και ο καθαρός αέρας είναι υπηρεσίες που προσφέρουν τα οικοσυστήματα;	~90% ΝΑΙ
3, Γνωρίζετε ότι η ένταξη της περιοχής σας στο δίκτυο NATURA 2000 υποστηρίζει την παραδοσιακή αλιεία;	62-76% ΝΑΙ
4, Πιστεύετε ότι η ένταξη στο δίκτυο NATURA 2000 προστατεύει το θαλάσσιο περιβάλλον και ωφελεί την περιοχή σας;	26-37% ΝΑΙ
6, Πιστεύετε ότι η ενασχόληση με την παραδοσιακή αλιεία αποφέρει κέρδος;	50-66% Θετική άποψη
7, Ποια πιστεύετε ότι είναι/θα ήταν η στάση των συναδέλφων σας εάν ασχολιόσασταν/ασχολείστε με την παραδοσιακή/μικρής έκτασης παράκτια αλιεία;	~50% Αδιάφορη
8, Πιστεύετε ότι η τοπική κοινωνία απέναντι σε όσους ασκούν δραστηριότητες παραδοσιακής αλιείας...	~62% Αδιάφορη
9, Σκοπεύετε να εμπλακείτε/ ή εμπλέκεστε σε δράσεις για την προστασία των φυσικών πόρων (π.χ. ανακύκλωση, περιβαλλοντική ομάδα, κ.α.)	40-67% ΌΧΙ
10, Σκοπεύετε να ασχοληθείτε επαγγελματικά/ ή ασχολείστε με την παραδοσιακή αλιεία;	68-58% ΌΧΙ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

1, Γνωρίζετε ότι το καθαρό νερό, η τροφή και ο καθαρός αέρας είναι υπηρεσίες που προσφέρουν τα οικοσυστήματα;	>98% ΝΑΙ
2, Γνωρίζετε ότι η ένταξη της περιοχής σας στο δίκτυο NATURA 2000 υποστηρίζει τις παραδοσιακές ασχολίες και ευνοεί τον οικολογικό/φυσιολατρικό τουρισμό;	~70% ΝΑΙ
3, Πιστεύετε ότι η ένταξη στο δίκτυο NATURA 2000 προστατεύει το φυσικό περιβάλλον και ωφελεί την περιοχή σας;	76-83% ΝΑΙ
4, Ο τουρισμός ή/και επισκεψιμότητα έχουν επηρεαστεί στην περιοχή μου από τότε που εντάχθηκε στο δίκτυο NATURA 2000.	35-40% Θετική
5, Οι υποδομές (δρόμοι κλπ) ή/και οι επενδύσεις (π.χ. νέες ξενοδοχειακές μονάδες) έχουν περιοριστεί στην περιοχή μου από τότε που εντάχθηκε στο δίκτυο NATURA 2000.	30-17% Αρνητική
6, Πιστεύετε ότι ο οικοτουρισμός και άλλες μορφές οικολογικού/φυσιολατρικού τουρισμού αποφέρουν κέρδος;	82.5-67.8%
8, Πιστεύετε ότι η τοπική κοινωνία απέναντι σε όσους ασκούν άλλες τουριστικές δραστηριότητες οικολογικού/φυσιολατρικού χαρακτήρα...	~54% Θετική
9, Σκοπεύετε να εμπλακείτε/ ή εμπλέκεστε σε δράσεις για την προστασία των φυσικών πόρων (π.χ. ανακύκλωση, περιβαλλοντική ομάδα κ.α.)	67-81% ΝΑΙ
10, Σκοπεύετε να ασχοληθείτε επαγγελματικά/ ή ασχολείστε με τον οικοτουρισμό ή άλλες μορφές οικολογικού/φυσιολατρικού τουρισμού;	50-37% ΝΑΙ

ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ

1, Γνωρίζετε ότι το καθαρό νερό, η τροφή και ο καθαρός αέρας είναι υπηρεσίες που προσφέρουν τα οικοσυστήματα;	>98% ΝΑΙ
2, Γνωρίζετε ότι το δίκτυο NATURA 2000 υποστηρίζει τις παραδοσιακές ασχολίες (γεωργία, κτηνοτροφία, παραδοσιακή αλιεία);	~60% ΝΑΙ
3, Πιστεύετε ότι η ένταξη μιας περιοχής στο δίκτυο NATURA 2000 προστατεύει το φυσικό περιβάλλον και ωφελεί τη συγκεκριμένη περιοχή;	~83% Θετική
4, Προτιμάτε να επισκεφθείτε περιοχές του δικτύου NATURA 2000;	~86% ΝΑΙ
5, Πιστεύετε ότι η ενασχόληση με τον οικοτουρισμό, οικολογικό τουρισμό ή άλλης μορφής φυσιολατρικό τουρισμό είναι μια επικερδής δραστηριότητα;	~70% ΝΑΙ
6, Πιστεύετε ότι η παραγωγή βιολογικών προϊόντων (βιολογική γεωργία/κτηνοτροφία) αποφέρει κέρδος;	72-83% ΝΑΙ
7, Εάν αγοράζατε/ αγοράζετε ήδη βιολογικά προϊόντα ποια θα ήταν/είναι η στάση συγγενών/φίλων απέναντι σας;	~65% Θετική
8, Ποια πιστεύετε ότι θα ήταν/είναι η στάση των φίλων/συγγενών σας εάν εμπλεκόσασταν/εμπλέκεστε σε οικοτουρισμό ή άλλες δραστηριότητες οικολογικού/φυσιολατρικού τουρισμού;	~70% Θετική
9, Σκοπεύετε να εμπλακείτε/ ή εμπλέκεστε σε δράσεις για την προστασία των φυσικών πόρων (π.χ. ανακύκλωση, περιβαλλοντική ομάδα κ.α.);	80-70% ΝΑΙ
10, Σκοπεύετε να πάρετε μέρος ή συμμετέχετε ήδη σε οικοτουριστικές/φυσιολατρικές δραστηριότητες;	73-63% ΝΑΙ

ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ

1. Γνωρίζετε ότι το καθαρό νερό, η τροφή και ο καθαρός αέρας είναι υπηρεσίες που προσφέρουν τα οικοσυστήματα;	>98% ΝΑΙ
2. Γνωρίζετε ότι η ένταξη μιας περιοχής στο δίκτυο NATURA 2000 υποστηρίζει τις παραδοσιακές ασχολίες και ευνοεί τον οικολογικό/φυσιολατρικό τουρισμό;	83-87% ΝΑΙ
3. Πιστεύετε ότι η θεσμοθέτηση του δικτύου NATURA 2000 προστατεύει το φυσικό περιβάλλον και ωφελεί την Κρήτη;	~80% ΝΑΙ
5. Πιστεύετε ότι είστε επαρκώς ενημερωμένος/η για το δίκτυο NATURA 2000 στη Κρήτη (νομοθεσία, όρια, υποχρεώσεις, οφέλη);	85-81% ΌΧΙ
6. Πιστεύετε ότι η άσκηση δραστηριοτήτων βιολογικής γεωργίας/κτηνοτροφίας, παραδοσιακής αλιείας είναι:	33-44% Δύσκολη/αδύνατη
7. Πιστεύετε ότι η άσκηση δραστηριοτήτων οικοτουρισμού/οικολογικού/φυσιολατρικού τουρισμού είναι:	80% Ασφαλής ευκαιρία
8. Πιστεύετε ότι οι περιοχές NATURA 2000, όπως έχουν οριοθετηθεί στη Κρήτη, καταλαμβάνουν πολύ χώρο;	64-53% Θετική άποψη
9. Σκοπεύετε να εμπλακείτε/ ή εμπλέκεστε σε δράσεις για τη προστασία των φυσικών πόρων (π.χ. ανακύκλωση, περιβ. ομάδα)	75-68.5 ΝΑΙ
10. Στα πλαίσια της επαγγελματικής σας ιδιότητας σκοπεύετε να συνεργαστείτε/ή συνεργάζεστε με συναδέλφους/φορείς/δημόσιες υπηρεσίες για τη προώθηση των περιοχών NATURA 2000 ;	65-52 ΝΑΙ

ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ

1, Γνωρίζετε ότι το καθαρό νερό, η τροφή και ο καθαρός αέρας είναι υπηρεσίες που προσφέρουν τα οικοσυστήματα;	98-96% Ναι
2, Γνωρίζετε τα ακριβή όρια των περιοχών NATURA στην Κρήτη;	78-83% όχι
3, Πιστεύετε ότι η θεσμοθέτηση του δικτύου NATURA 2000 προστατεύει το φυσικό περιβάλλον και ωφελεί την Κρήτη;	75-87% Θετικές απαντήσεις
4, Πιστεύετε ότι είστε επαρκώς ενημερωμένος/η για το δίκτυο NATURA 2000 στην Κρήτη (νομοθεσία, όρια, υποχρεώσεις, οφέλη);	81-86% Όχι
5, Σε θέματα που αφορούν τις περιοχές NATURA 2000 και γενικότερα την προστασία του περιβάλλοντος, η συνεργασία σας με τους φορείς του 1γενή τομέα (κτηνοτρόφους, αγρότες, ψαράδες) είναι...	66-64% δύσκολη ή αδύνατη
6, Ποια πιστεύετε ότι είναι/θα ήταν η στάση του αγροτικού πληθυσμού/ψαράδων εάν η Υπηρεσία σας προωθεί/ή προωθούσε την παραγωγή βιολογικών προϊόντων ή την παραδοσιακή αλιεία;	Αντίθετοι ή επιφυλακτικοί
7&8, Πιστεύετε ότι η άσκηση δραστηριοτήτων βιολογικής γεωργίας/κτηνοτροφίας, παραδοσιακής αλιείας & οικοτουρισμού/οικολογικού/φυσιολατρικού τουρισμού είναι;	Ευκαιρία κέρδους & ανάπτυξης
10, Στα πλαίσια της επαγγελματικής σας ιδιότητας θα προωθούσατε/ τις παραπάνω δραστηριότητες;	Περισσότερα όχι
9, Στα πλαίσια της επαγγελματικής σας ιδιότητας σκοπεύετε να συνεργαστείτε/ή συνεργάζεστε με άλλες Υπηρεσίες του Δημοσίου για την προώθηση των περιοχών NATURA 2000 στην Κρήτη;	Περισσότερα όχι

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Όλες οι κοινωνικές ομάδες αναγνωρίζουν την σημασία των φυσικών οικοσυστημάτων στην ανθρώπινη ευημερία
- Υπάρχει άγνοια για τις προβλέψεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και αρκετή επιφυλακτικότητα, ιδίως στον πρωτογενή τομέα
- Υπάρχει δυσπιστία ως προς τις φιλικές προς το περιβάλλον οικονομικές δραστηριότητες. Αν και αρκετοί τις θεωρούν επικερδείς, λίγοι επαγγελματίες σκοπεύουν να ασχοληθούν με αυτές
- Οι κρατικοί λειτουργοί είναι ελλιπώς ενημερωμένοι, δυσκολεύονται να συνεργαστούν με τους φορείς του 1 γενή τομέα σε θέματα περιβάλλοντος και δεν είναι ιδιαίτερα διατεθειμένοι να προωθήσουν την προστασία του φυσ. Περιβάλλοντος και τις φιλικές προς αυτό οικονομικές δραστηριότητες.